

Triades

Eén van de dilemma's van de mens is het vinden van een evenwicht tussen de behoefte zich van anderen te onderscheiden en de behoefte bij anderen te horen. Van vruchtbare samenwerking is sprake wanneer aan beide behoeften voldaan wordt. Samenwerken is een kwestie van geven (aan het samen) en nemen (voor het ik). Op papier lijkt dat logisch, maar de praktijk blijkt weerbarstiger. Overal waar mensen samenwerken kan het schuren en botsen.

In het systeemdenken wordt gekeken naar de relaties in een systeem. Systeemdenken helpt om een team of een organisatie te doorgronden. Systeemdenken gaat niet alleen over de formele verhoudingen maar ook over de onderstroom in een team of organisatie. Met systeemdenken raak je vragen als: Is een systeem gezond of niet? Zijn er interventies in het systeem nodig? En zo ja welke?

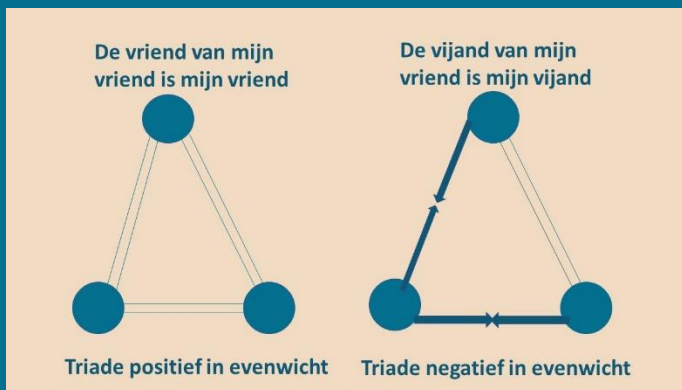
Ik gebruik triades ook om beter zicht te krijgen op de mogelijkheden die een individu heeft in haar of zijn samenwerken met anderen.

Een belangrijk principe binnen het systeemdenken is het analyseren van de verschillende triades (de aard van de relaties tussen drie personen) in bijvoorbeeld een team of organisatie. Joep Choy en Marijke Spanjersberg definiëren in het boek 'De vraag op het antwoord; systemische interventies voor conflicten in organisatie' de term triade als volgt: "De triade is de kleinst mogelijke analyse-eenheid van een relatienetwerk waarin sprake kan zijn van congruentie (evenwicht of stabiliteit) en incongruentie (niet-evenwicht of instabiel). En omdat incongruente triades neigen naar congruentie heeft de triade-analyse een voorspellende waarde zowel voor de aard van de relaties tussen de drie personen binnen de triade, als voor de aard van de relaties die deze drie personen buiten de triade (gaan) onderhouden."

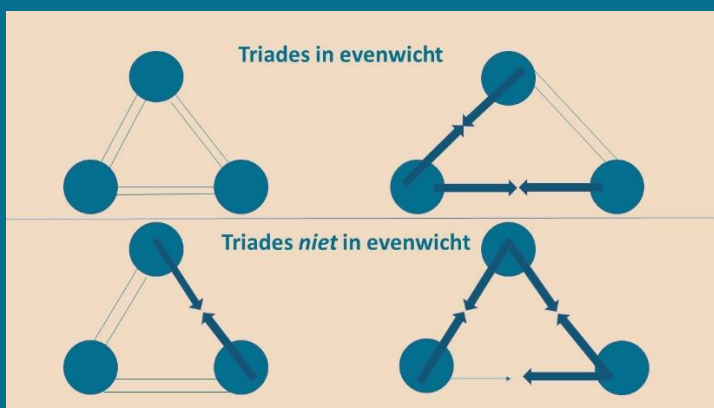
Een goede manier om onze reacties op elkaar te begrijpen en te veranderen, is het maken van een krachtenveld- of netwerkanalyse. Triades beschrijven patronen die drie personen of partijen met elkaar kunnen onderhouden terwijl zij niet over de mogelijkheid beschikken 'uit de relatie' te stappen.

Met de dubbele lijnen worden de positieve betrekkingen aangegeven en met twee 'botsende' pijlen worden spannende betrekkingen weergegeven. Eén ononderbroken lijn geeft aan dat de relatie als positief, maar op afstand wordt ervaren.

Triades kunnen positief of negatief in evenwicht zijn en negatief niet in evenwicht zijn. Met positief of negatief evenwicht wordt bedoeld dat de triades in balans zijn. Er is dus geen waardeoordeel verbonden. Het positieve of negatieve evenwicht heeft namelijk de neiging om zich telkens verder te verstevigen. Triades met alleen dubbele lijnen (iedereen heeft goede betrekkingen) en triades met één dubbele lijn en twee botsende pijlen ("twee tegen 1 en 1 is de zondebok) zijn in evenwicht en houden lang stand.

Triades die negatief niet in evenwicht zijn, zijn uit balans en het bewaren van dit wankel evenwicht gaat gepaard met de nodige moeite voor de betrokkenen. Het is een wetmatigheid dat één van de partijen in een triade die niet in evenwicht is, in actie komt en ervoor zorgt dat de triade weer in evenwicht raakt.

Triades negatief niet in evenwicht zijn triades met twee dubbele lijnen en één verbinding met botsende pijlen (1 van de partijen wil of moet loyaal zijn aan de twee partijen die onderlinge spanningen ervaren) Ook triades waarbij alle verbindingen tussen partijen botsende pijlen hebben (drie partijen ervaren onderlinge spanningen) zijn negatief niet in evenwicht.

Een krachtenveld- of netwerkanalyse levert geen in beton gegoten antwoorden op over de wijze waarop je de spanningen of conflicten in je team kunt oplossen, maar het geeft je wel ruimte in je hoofd om na te denken over mogelijke oplossingen of interventies.